

85. JIRÁSKŮV HRONOV ZPRAVODAJ 8

SOBOTA 8. 8. 2015

Jiráskův Hronov došel do zlomového bodu

V jakém termínu proběhne příští JH? Jak to bude s ubytováním? A je budoucnost JH ohrožena? Ještě než letošní festival úplně skončil, sešel se k prvnímu hodnocení Festivalový výbor, který stanovuje celkovou koncepci festivalu a sleduje průběh příprav a průběh samotného JH. O jeho závěrech jsme mluvili s programovou ředitelkou JH Simonou Bezouškovou.

Kdo ve Festivalovém výboru vlastně zasedá?

Členem jsou samozřejmě zástupci Ministerstva kultury ČR, dále NIPOS, města Hronova, KIS Hronov a pak občanská sdružení s celostátní působností – SČDO, VSVD, ADA, UNIMA, KPU ČR, SADAS – a své místo v něm má i české středisko AITA/IATA a Královéhradecký kraj. Jednání, které probíhá na konci JH, není hodnocením v pravém slova smyslu, protože tu rozhodně nehodnotíme třeba program, to si necháváme až po zhodnocení jednotlivými odbornými radami a po výsledku dotazníkového šetření u seminaristů. Mluvíme především o organizaci a stanovujeme si zásadní body, které budeme projednávat na dalším jednání na podzim.

Co zaznělo k letošnímu ročníku? Co se povedlo a nepovedlo?

Zásadní bod letošního jednání se odvinul od článku Petra Christova Last Call, Hronov, který vyšel ve Zpravodaji číslo 6. Prezentoval v něm názor nejen svůj, ale i řady dalších lidí. Místní organizátoři, všichni ti „neviditelní lidé“, bez kterých by festival vůbec nemohl fungovat, tzn. technici, lidé v zákulisí, v informačním centru a podobně, si jej bohužel vysvětlili jako kritiku své práce. Petr upřesnil, že to tak rozhodně nemyslel. Podle něj by se ale organizátoři měli více zamyslet nad budoucností, směřováním a rozvojem festivalu. Letos došlo k tomu, že JH narazil na jisté mantinely, které se nejvíce projeví v oblasti ubytování. Festival přišel o bydlení na internátu hotelové školy a musel soubory ubytovávat v Náchodě, což

narušilo festivalovou atmosféru a možnost setkávání účastníků s tvůrci. Návštěvníci jsou pak ubytováni ve Velkém Poříčí, což v několika případech vedlo k tomu, že se odhlásili ze seminářů, nebo na JH vůbec nepřišli.

Bude se v tomto směru dít něco konkrétního?

Kdyby existovalo jednoduché řešení a bylo třeba možné do příštího roku vystavět hotel o kapacitě 220 lůžek, které nám v tuto chvíli chybí, nemuseli bychom nic řešit. Situace je bohužel mnohem složitější, Hronov je malé šestitisícové město a je otázka, jestli je tady vůbec možné zajistit pro JH ubytovací kapacity, které by zároveň byly využitelné během zbytku roku.

K čemu festivalový výbor v této otázce došel?

Část Festivalového výboru se shodla na tom, že JH jako mezidruhá přehlídka

došel do bodu, kdy je nutné se zastavit a do hloubky analyzovat potřeby a možnosti festivalu. Nejde jen o to vyřešit příští ročník, ale opravdu se zamyslet nad fungováním JH v dlouhodobějším horizontu. Ředitelka NIPOSu Lenka Lázňovská řekla, že NIPOS je ochoten organizačně i finančně zastřešit zadání dvou analýz. Jedna by se měla týkat financí a ta druhá obsahu, možností, potřeb a dalšího směřování JH.

Tak uvidíme, co z nich vyplyne. Jak letošní ročník JH hodnotíš ty?

V programu bylo hlavní novinkou zařazení folklórního souboru. A mám velkou radost z toho, že představení bylo velmi pozitivně přijato, dokonce jsem už dostala několik požadavků, aby byl folklór do programu zařazen i v příštích letech. S pozitivními ohlasy se setkala i Večerní chvilka poezie. Zafungovalo to, co jsme si s Renatou Vordovou vytkly za cíl: ukázat lidem, jak funguje dnešní moderní umělecký přednes, o kterém má řada z nás asi zkreslenou představu. Organizační novinkou byly elektronické přihlášky na semináře, které myslím s povděkem kvitují jak organizátoři, tak seminaristé. A povedla se i změna místa stravování. Přestože se na začátku někteří děsili pojmu „školní jídelna“, ukázalo se, že i tam se dá dobře najíst. Navíc mají seminaristé všechno v centru města – ubytování, semináře, stravování a až na Sokolovnu i všechny hrací prostory.

Jak se osvědčili nováčci mezi lektory?

Měli jsme celkem tři a všichni myslím byli výborní – Markéta Šafáriková vedla scé-

nografický seminář, Kateřina Chalupníková
dětský seminář a vedení dramaturgického
semináře se zhostila Kateřina Menclerová.
S tou jsem řešila něco, co se mi na JH ještě
nestalo: seminaristé žádali, aby v sobotu
mohli mít místo předváděček ještě seminář.
Myslím, že takový zájem je na udělení speci-
álního diplomu.

JH se letos snažil jít s dobou a lépe fun- govat na sociálních sítích – co to přineslo?

Facebooková stránka začala fungovat
díky Jakubu Mikundovi, který je pro mě
něčím jako přírodním úkazem. Je původem
z Hronova a je to velký patriot. Původně
facebookovou stránku založil a předal
místním organizátorům. Pak byl trochu
smutný z toho, že skomírala, a měl výhrady
i k celkové internetové propagaci JH. Něko-
lik měsíců usiloval o to, aby ji mohl vylepšit
a odvedl pak velkou spoustu práce. Jakub už
má vymyšlenou koncepci nejméně na příští
dva roky. Vedle elektronické přihlášky na se-
mináře chce zavést třeba i elektronickou
objednávku vstupenek a ubytování. Rád by
vylepšil i oficiální stránky festivalu. A všech-
no to dělá úplně zadarmo.

Zbývá poslední otázka: kdy proběhne JH 2016?

Termín pro příští rok je pro seminaristy
od 29. července do 6. srpna 2016. Oficiálně
festival proběhne od 30. července.

-das-

WIKOV

Všichni tomu říkáme divadlo

Ačkoli se tomu všemu říká „divadlo“,
není to všechno stejné. Osobně si myslím,
že existují aspoň čtyři velmi rozdílná „dív-
dla“, která, kdybychom měli bohatší jazyk,
by se snad měla i rozdílně nazývat: divadlo
bulvární, divadlo měšťanské, divadlo snobské
a divadlo hledající. (Samozřejmě se navzájem
překrývají, ale to teď neřešme.) Každé z nich
má úplně jiný hlavní cíl, ačkoli všechna mají
jeviště a hlediště.

Nám (tedy lidem z Divadla Kámen)
se například v Hronově (ale v menší míře
i ve vlastním studiu v Praze) typicky stává,
že část lidí, kteří přijdou na „divadlo“, od-
chází zklamána, protože jim vlastně žádné
„divadlo“ (podle jejich chápání toho slova)
vůbec nenabídneme. Prostě očekávali divadlo
měšťanské nebo snobské, a ani jedno jsme
jim neposkytli. Nenabídneme jim žádné „sdě-
lení“, žádné „vypjaté emoce“, žádný „útok
na bránci“, žádnou „alternativu“.

Naproti tomu když my, kamenní lidé, jde-
me na „divadlo“, očekáváme, že lidé na jeviš-
ti budou desítky minut soustředěně hledat to,
co se nedá popsat slovy ani obrazy, zvuky či
pachy. A že nás ke svému hledání přiberou.
Jinými slovy: že budou spolu s námi diváky
upřímně a kvalitně hledat. Často se necháme
odradit nějakým lidovým, prvoplánovým prv-
kem, urazíme se a potom už nejsme schopni
vyextrahovat to opravdové hledání, které
(byť třeba nepřevažuje) ve většině měšťansky
laděných divadel je.

Moje zkušenost z Divadla Kámen je,
že ve společnosti, která nám už od mateř-

ské školky předkládá jako „divadlo“ téměř
výhradně buď divadlo bulvární, nebo divadlo
měšťanské, je opravdu těžké chtít, aby vět-
šina lidí věděla, jak k vlastnímu prospěchu
využít divadlo hledající, otevřené, divácky
náročné, divadlo částečně abstraktní.

V běžné společnosti běžně vychovaní lidé
od divadla běžně očekávají jasně formulo-
vatelné sdělení nebo snadno pochopitelnou
zábavu, nanejvýš „alternativu“, nikoli ote-
vřené hledání v mimorozumových úrovních.
Očekávají, že je tvůrci budou dokonale vést
k předem určenému cíli, a oni se vést nechají.
Očekávají „dodávku“, za kterou si zaplatili.
Očekávají, že tvůrci mají jasno a oni jako
diváci budou mít také jasno.

Ale pozor, říkám jen: je to těžké. Neříkám,
že je to beznadějné nebo neproveditelné.
Neříkám, že to nemá smysl, neříkám, že to
nestojí za to. Naopak. Tvrdím, že to smysl
má, že to přináší mnoho radosti a mnoho ji-
nak nedostupných setkání a nepopsatelných
objevů. Tvrdím, že je to supr.

Divadlo jako otevřené hledání tedy
tvůrcům i divákům velmi doporučuji. Kromě
toho si také myslím, že by bylo úplně skvělé,
kdyby se například příznivci hledajícího diva-
dla uměli obohacovat měšťanským divadlem
a naopak „měšťané“ uměleckým hledáním.

A samozřejmě nechci, aby tento text
vyzněl moc budovatelsky. Přesto bych si
platonicky přál, aby se alespoň příznivci
měšťanského a hledajícího divadla uměli
vzájemně obohatit.

Petr Odo Macháček

Divadelní superhrdinové: AGE of Císař

Na herečku jsem si nepřípadala dost krásná

Do Hronova společně se skupinou ruských amatérů z Togliatti přijela také prezidentka ruského střediska AITA/IATA Alla Zorina.

Můžete se představit?

Jmenuji se Alla Zorina a profesí jsem režisérka. Mám své studio amatérského divadla, ale dělám divadlo i s profesionály. Jsem vedoucí sekce amatérských divadel v rámci Svazu divadelníků v Ruské federaci, a zároveň generální tajemnice Ruského centra mezinárodní asociace amatérských divadel AITA/IATA.

Jak dlouho pracujete v AITA/IATA?

Je to už dost dávno, co jsem začala. Bylo to ještě v době, kdy existoval Sovětský svaz, v roce 1982.

Kdy jste se začala zajímat o amatérské divadlo?

To už je taky hodně dávno. Byla jsem ještě na škole, studovala jsme v desáté třídě, a hrála jsme tehdy se studenty divadlo. Jako každá holka toho věku jsem chtěla být umělkyní. Pak ale nastala chvíle, kdy jsem se zahleděla do zrcadla, a shledala, že na herečku nejsem dost krásná. Naštěstí jsem tehdy v televizi viděla dokument o nějakém mladém klukovi, který začal jako režisér dělat divadlo někde v hloubi Ruska. A tak jsem si řekla, to je krása, já bych taky chtěla být režisérkou. V amatérském divadle. A rozhodně jsem toho rozhodnutí nikdy nelitovala. V divadle, s kterým spolupracuji, mám skvělé talentované herce. Kdysi jsem ten soubor spoluzakládala a vychovala jsem několik pokolení umělců. Někteří se věnují profesionálnímu divadlu, jiní natáčejí filmy nebo televizní pořady. Ne všichni pochopitelně pracují na profesionální scéně, ale divadlo jim zůstalo jako koníček. V letošním roce slavíme čtyřicet let existence. A to, co dělám pro ruské amatérské divadlo, pro mezinárodní styky, nějakým způsobem doplňuje moji aktivní práci v divadle.

Tohle je hodně rozsáhlá otázka – a pravděpodobně bychom se o ní mohli bavit hodiny. Ale zkuste aspoň stručně. Jaká je struktura amatérského divadla v Rusku?

V rámci Ruska existují různé modely amatérského divadla. Existuje dětské divadlo při Domech kultury, dětské divadlo při školách a studentské divadlo, které funguje při středních školách. Před pár lety vznikla asociace studentských divadel v Rusku, a my s nimi hodně spolupracujeme, pomáháme jim, jak můžeme. Existují také městská divadla, fungují na amatérské úrovni, herci nedostávají peníze. Ale administrativa si je vědoma důležitosti takovýchto divadel, a tak přiděluje alespoň nějaké doplňkové peníze na pedagogii. A jsou to obvykle docela

silná, solidní divadla, které dělají v regionech dobrou práci. A pak existuje rozdělení na činoherní a hudební divadla, to se hodně rozvíjí. A jsou tu i divadelní studia, nebo statutární skupiny, kde je takových studií hned několik. Takže jde o velice různorodé modely.

Nedávno vyšla publikace o amatérském divadle v Rusku včera, dnes a zítra. Vy jste pod ní podepsána jako editorka. Můžete o tom prozradit více?

Je to sborník, na který jsem hodně hrdá, protože poslední takový sborník vyšel v roce 1981 a jmenoval se Národní divadlo, pohled zevnitř. Přemýšlela jsem o tom, že od té doby došlo k mnohým doslova dějinným změnám. Rozpadl se Sovětský svaz a tak samozřejmě došlo i k proměně struktury divadel, mnohé silné amatérské soubory se zprofesionalizovaly. A tak jsme začali ty modely a jejich proměny zkoumat, abychom o tom mohli podat ucelenější zprávu. Celý rok jsem dávala dohromady materiály. A vznikla taková docela silná kniha, která obsahuje stati divadelních kritiků amatérských divadel, stati některých režisérů a také herců. Přizvala jsem i skupinu dramatiků, aby povyprávěli o svém vztahu k amatérskému divadlu. Také jsem poprosila vybranou skupinku režisérů amatérských divadel, aby se pokusili představit si nějakou vizi budoucnosti ruského amatérského divadla.

Spolupracuje Rusko s někdejšími republikami Sovětského svazu?

I když nežijeme v jednom státě, zůstaly mezi námi v divadelní oblasti dobré a pevné vztahy. A nejpevnější jsou s Pobaltím, s Lotyšskem, Litvou, Estonskem. Jejich divadla k nám často jezdí, a oni zase zvou ta ruská. Pořádáme společné kulturní akce. Před rokem například proběhl mezinárodní seminář Stanislavského systém dnes, kam jsme k jeho vedením přizvali režiséra z Litvy, a tak se seminář nakonec konal i v Litvě. Před dvěma týdny se vrátila z Estonska naše pedagožka se zkušeností z GITIS (divadlo) a VGIK (film). Účastnila se jako lektorka letní divadelní školy. Spolupracovala tam s režiséry školních divadel, jako téma si vzali dílo A. S. Puškina. A spokojenost byla na obou stranách. A teď v září k nám přijede skupina z Běloruska. Oni pořádají takový festival studentských divadel pod názvem Divadelní kufr, kterého se pravidelně účastní i ruští divadelníci. V minulém roce jsme hostili divadelníky z Arménie. To byla zvláštnost, protože arménský soubor jsme už hodně dlouho neviděli. Přivezli Anouilhův Orchestr a hráli pochopitelně v arménštině. A byli to takoví mladí, krásní, zajímaví a sympatičtí lidé, hodně živí a hluční.

Jana Soprová

Tak se mně krásně poskládala tři představení, jež na této mezidruhovém přehlídce reprezentovala druh zvaný loutkové divadlo. A vzniklo tím to, co je pro mne na jakémkoliv divadelním festivalu to nejlepší: souvislost, která je možná právě jen v takových podmínkách a ještě navíc za okolností pro Fossilní sloupek optimálních, neboť jsem byl přímo donucen ohlédnout se řadu let zpátky, zabloudit na loutkářskou Chrudim poloviny sedmdesátých let. Konkrétně na verandu tehdejšího hotelu Slavia, kde jsem zasedal jako novic tehdejší chrudimské poroty a rovnou zapadl do velmi tvrdých a tuhých bojů mezi dvěma protikladnými trendy tehdejšího českého amatérského loutkového divadla. Ten konzervativní hájil vyzkoušené konvence, ten nový byl přesvědčen, že i představení loutkového divadla mají o něčem být, že nemají pouze produkovat divadlo pro děti sevržené do předem daných a osvědčených mezí a spokojovat se s minimální náročností na kvalitu. A teď vidím na JH tři představení, která spojuje – to je ta „festivalová souvislost“ – snaha loutkovým divadlem najít a sdělit jakési jiné pohledy na svět. Bílobílý svět, Kachničky ošidori i ten Šmolíček – samozřejmě každý z těch scénických tvarů po svém a za sebe – objevují jisté půvaby jsoucna; tedy toho, co skutečně jest nebo co by mohlo ve fiktivním světě umění být a co se v divadle (zvláště pak loutkovém) vyjevuje smyslovou naléhavostí materiálu. A kdybych šel ještě dále v „festivalových souvislostech“, pak bych možná mohl přemýšlet o jakési svobodnomyslnosti, která se vzpírá pragmatismu přímočarého utilitárního životního postoje. Myslím, že všechna ta tři představení naplňovala to, co cítím jako jistý znak posledních Jiráskových Hronovů i toho letošního: že se tu utváří vyhraněné společenství spojené osobitými postoji a schopné jednoho dne prodloužit tradici tohoto divadelního festivalu v duchu svých potřeb a požadavků.

Jan Císar

Tajemství z Ruska

ROZHOVOR

Rozhovor s uměleckou ředitelkou a režisérkou Tatjanou Timoninou.

Přijeli jste s představením Edith Piaf – historie lásky. Jak vznikl text a inscenace?

Text jsem dávala dohromady já na motivy hry V. Legentova a vzpomínek Edithiny sestry. Vznikl vlastně k 100. výročí narození této zpěvačky. Edith Piaf a její písničky jsou nám velmi blízké a do života mnohých Rusů vnesla úplně novou barvu. Myslím, že je to tak nejen u nás. Ale úplný počátek, první nápad na zpracování tohoto tématu vznikl v souvislosti s naší návštěvou Francie. Byli jsme pozváni na avignonský festival, kde jsme hráli hru Jeana Anouilha Orchestr ve francouzštině. Hodně se nám líbila atmosféra festivalu, seznámili jsme se tam se spoustou souborů. Ale musím říci, že Hronov si s Avigninem nezádá. I tady cítíme skvělou atmosféru, zájem o divadlo, hlavně u mladých, zkrátka jakéhosi divadelního ducha, který ovládá celé město. Nápad zpracovat osud Edith Piaf, která měla nejen hezké písničky, ale také nesmírně zajímavý život, se propojil i s tím, že pro ní máme ideální představitelku. Hlavní herečku našeho souboru Olgu Antipovu.

Můžete říci něco více o vašem divadle?

Město Togliatti není velké, je to hlavně průmyslové centrum. Naše divadelní studio není velké, je součástí Paláce kultury. V základní skupině máme třicet herců, a pak máme ještě skupinu mladých, je to náš

dorost, který si připravujeme, aby někdo v naší práci pokračoval. Jejich příprava je spojena s výukou – učíme herecké techniky, pohybovou a hlasovou výchovu, zpěv, akrobacii, šerm atd.

A jaký máte repertoár?

Repertoár je hodně rozsáhlý, abychom nabídli něco všem generacím diváků. Soustředíme se především na dětské publikum, máme na repertoáru několik desítek inscenací. Děti milují třeba Popelku, Sněhovou královnu nebo Brémské muzikanty. V muzikálu Malá mořská víla hrají společně s dospělými herci talentované děti z celého města. Snažíme se také zaujmout dospívající, takže máme projekty jako rockový muzikál Psi a představení Když rapujeme, v další sezón máme v plánu pro teenagery inscenaci na motivy povídek F. Iskandera Pro Lízu bych udělal všechno! Právě tohle mladé publikum ve věku teenagerů je nejtěžší zaujmout, ale snažíme se o to. Pro dospělé máme nejrůznější hry jak z ruského, tak světového repertoáru. Hodně nás zajímají autoři jako Gogol a Čechov. Takže mám inscenaci na motivy Mrtvých duší pod názvem Ach, Čičikov, a také Ženitbu a Na samotě poblíž Děkaňky. Podle Čechovových povídek a aktovek vznikly například inscenace Jubileum Čechonty nebo O lásce. Kromě toho hrajeme třeba také Vědmu podle hry Panočka od Niny Sadur nebo hru M. Ugarova Oblom-off na motivy Gončarovova románu.

Jak často hrajete?

Hrajeme v průměru patnáct představení měsíčně, samozřejmě to kolísá. Po novém roce vždy hrajeme více, v létě naopak málo. A hodně taky cestujeme. Nedávno jsme například byli na mezinárodním divadelním festivalu v Litevském Vilniusu, kde jsme taky hráli Edith Piaf. Momentálně je tento titul takovou naší výkladní skříní a jsme rádi, že jsme ho mohli přivést i sem do Hronova.

-jas-

Schlegelová lituje... *

RECENZE

Zahraniční produkce v posledních letech, kdy na Hronov pravidelně jezdím, nepatří většinou k vrcholům toho, co je na festivalu možné vidět, ale bývají podnětnou zprávou o jistém typu divadla, setkáním se zajímavými hereckými osobnostmi, nebo mají třeba zajímavou scénografii, kostýmy či light design, což jsou složky, které české amatérské divadlo často poněkud pomíjí. Přesto je většinou místní publikum přijme rozpačitě a chladně. O to větší je pro mě překvapení, jak velkým ovacím se včera od části diváků dostalo inscenaci veskrze podprůměrné kvality.

Uvědomuji si samozřejmě, že Edith Piaf – historii lásky jsme měli možnost vidět pouze v jakési osekané zájezdové verzi a ano, živá hudba by jistě byla lepší než zuřivý souboj nahrávky a živého klavíru (který rozhodně nerovný souboj atmosférou vyhrával, ale nevyhrál). Ano, písek, který by výtvarník sypal na zem a projekci ho přenášeli na zadní prospekt, by sice nemusel být vrcholem originality, ale rozhodně by byl méně kýčovitý, než ta prvoplánová pohlednice z Paříže, na kterou mě nutili hledět 90 minut.

Ovšem leccos by se zřejmě nezměnilo. Nezměnilo by se to, že se o tak zajímavé (a světe div se rozporuplné!) umělecké osobnosti, jakou Edith Piaf bezpochyby byla, nedozvím nic jiného, než pár pikantních detailů ze soukromí (narodila se na ulici, umřelo jí dítě, měla řadu milenců, s tím nejdůležitějším spadlo letadlo) a celý sentimentální „děj“ by se tak dal vyjádřit větou: měla holka hrozně těžké život, ale ničeho nelituje. To, že ten milenec byl ženatý, že to dítě opustila dost podobně jako matka ji, že za války její jednání často mohlo být interpretováno jako kolaborace, že byla závislá na morfiu a řadu dalších „ošklivých“

detailů se samozřejmě nedozvím, protože takové věci přece divák slyšet nechce...

Zato si zřejmě žádá spoustu zábavy. V průběhu představení tak ve mně rostl pocit, že o Edith tu vlastně vůbec nejde. Je to jen dobrá příležitost navěsit na její životní příběh přirozeně nepostrádající filmové ani divadelní kvality (vždyť toho už si také řada scénaristů a dramatiků všimla) takovou přehlídku všeho, co by mohlo být zábavné. A tak se trochu tančí (choreografie jsou to ale většinou dost nenápadité), trochu zpívá (se střídavým úspěchem), a největší ovace pak vzbudí pokus o step a něco, co zřejmě měla být pantomima. Hronovský divák, tak málo ti stačí ke štěstí?

A pak se také samozřejmě s obrovským nasazením hraje. Sebevědomí je velké, energie z jeviště doslova stříká. Ano, na východ od nás je trochu jiné herectví, je takové větší. Takže chyby, které se u nás po česku zašumlují a obvykle je výsledkem spíš nuda, tam bohužel obłudně zvětšeny působí citlivějšímu divákovi újmu. Toho laškovného mladického pomrkávání na začátku! Té prosté životní radosti i přes veškerou bídu světa! Toho zoufalství po smrti milého a toho velkolepého smíření na samém konci!

To, že se nepovede představení, nevádí. U divadla máme právo na omyl, máme právo se navzájem minout a dospět ke kýči. Ale milí hronovští, pokusme se kolegy v omylu neutvrzovat. Tu laskavou člověčinu, ba i humor a zábavu, po které část z vás zcela právem touží, už vám tu řada inscenací poskytla v nesrovnatelně vyšší kvalitě.

Martina Schlegelová

* ...že si nepřečetla Advent, protože jinak by teď nemusela psát ošklivou recenzi na Vrabčáka aneb Šotkovský ho přečetl a teď se směje

Mám to hrozně ráda a myslím si, že je to hrozně cenné. Takové věci by se měly dělat. A je pro mě úžasné, jak je to do posledního puntíku autentické a vždycky mě z toho hrozně mrazí a dlouho o tom přemýšlím.

Káta Prášilová

Dneska jsem to viděla poprvé, protože jsem se s tím pořád mýjela a jsem úplně... Já k tomu nemůžu skoro nic říct! Ne, je to krásný a hrozně moc si toho vážím a navíc krásně zpívají a je to prostě super.

Monika Němečková

Nic strašnějšího jsem ještě neviděla. Vůbec nechápu standing ovations.

Vendula Burger

Byla jsem nadšená, hlavní herečka byla úžasná. Zpěv byl krásný, francouzština byla úžasná. Všechno pozitivní.

Bára

Lehce kýčovitá, ilustrovaná ilustrující hra se zpěvy a tanci. Přesto ve svém stylu podaná velmi precizně, až možná mistrovsky.

Honza Hnilička

Mám problém s ruštinou. Nemám ji ráda a nerozumím jí. Myslím, že to bylo dobré, ale na můj vkus moc patetický a trošičku bolehlav. To byl neustálý přísun, ani ne energie, prostě patosu. Ale měli perfektní francouzštinu.

Markéta

Překvapilo mě, že něco říkali česky. To bych u ruského souboru nečekal.

Dan

Dobré, dobré. Akorát je škoda, že neudělali přestávku, jak je místním zvykem. Ale líbilo se. Jeden z nejlepších zážitků tady.

David z Prahy

Ruština rozhodně nebyla na překážku, přestože jsem spoustě věcí nerozuměla. Bylo to lepší, než jsem čekala. Krásný zážitek.

Jana Machová

Překvapilo mě, že je to tady, na JH. Čekala jsem, že to bude obyčejnější. Úplně mně nadchlo, jak to bylo obrovské. Moc hezký.

Kateřina Bartoňová

Show Must Go On...

RECENZE

V mnoha směrech pozoruhodný, ale také velmi rozporuplný (umělecký i neumělecký) život význačné francouzské šansonierky Edith Piaf byl a je inspiračním zdrojem mnoha umělců, ty divadelní nevyjímaje. Za všechny jmenujme např. hru maďarské dramaticky Évy Pataki Edith a Marlene, kterou uváděla a uvádí řada českých profesionálních scén. Životní pouť „vrabčáka z předměstí“ je také námětem autorské inscenace Edith Piaf – Historie lásky autorky Taťány Timoniny (kteřá se zároveň ujala režie), s níž se představil na letošním Jiráskově Hronově ruský soubor Těatr Sekret Togliatti.

Jde v podstatě o jevištní převyprávění (a to doslova) životních peripetií slavné

zpěvačky. Vypravěčem není nikdo jiný, než představitelka samotné Edith Piaf, která nám hned na začátku oznámí, že vše, co o ní bylo po smrti napsáno, neodpovídá skutečnosti, a pouze její verze je pravdivá. Sledujeme pak lineárním způsobem fabulovaný příběh umělkyně, která celý život hledá lásku, aby, když ji konečně najde, ji tragicky ztratila. Tento příběh je prokládán řadou písní, tanečních a pohybových čísel (např. velmi zdařilá scénka s Charliem Chaplinem). Ústředním tématem, které podporují všechny inscenační složky, je pak tvůrčí energie, která pomáhá zpěvačce překonat všechny rány osudu a posunout ji zase o kousek výš.

Přestože nemůžeme v případě Těatru Sekret mluvit o dramatickém tvaru v pravém slova smyslu (tento spíše vykazuje prvky revue), je jejich inscenace v mnohém působivá. Je to dáno především velikým nasazením a značnou dávkou energie, kterou herci na jevišti vyznačují. Týká se to zejména Olgy Antipovy, která nám s neobyčejnou vitalitou zprostředkovává osud titulní postavy. Zdárně jí sekundují i oba mužští představitelé, kteří se střídají (stejně jako další čtyři herečky) v několika rolích. Výraznými inscenačními složkami jsou pochopitelně hudba a choreografie. V podání Olgy Antipovy zazní několik známých i méně známých písní Edith Piaf, a to za doprovodu reprodukované hudby. Nutno říci, že hlavní představitelka (stejně jako všichni ostatní) zvládá pěveckou a pohybovou stránku s bravurou a patřičnou lehkostí, což se o činoherní složce sto procentně říci nedá. Například její reakce na smrt boxera Marcela Cerdana působila ne zcela jevištně přesvědčivě a pohybovala se na hranici patosu. Naopak reakce na smrt malé dcerky, která byla režii řešena znakově, byla rozhodně divadelně účinnější.

Vřelý potlesk hronovského publika na konci představení (psáno z odpolední reprízy) byl, podle mého názoru, především vyjádřením obdivu k již zmíněnému velikému nasazení, se kterým se nám ruští divadelníci představili.

Milan Schejbal

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizacíbleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větší písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

krásné
zlo dojetí
hezké energie
pohybové
ne patos
z pocený
estráda
mondie
čestina
úžasný
strašný
geniální
vynikající
super
skvělé
neměochní
famózní
bezvadné
fantastické
úžasné
padam

Učíme se dělat situační komedii

ROZHOVOR

Rozhovor s režisérem a zakladatelem divadla Kámen Petrem Macháčkem

Zdálo se mi, že jsem měl tentokrát při vašem představení užší mantinely, méně prostoru pro svoji fantazii. Znamená to trend směrem k větší obecné pochopitelnosti vašich her?

Nedovedu to posoudit. Naším úmyslem nikdy není diváky mást. Je vždycky otázkou, zda se prostor pro fantazii podaří vytvořit. Neanalyzujeme to.

Když už jsem nakouzl trendy, chystají se v divadle Kámen nějaké zásadní změny?

Zásadní určitě ne. Hrajeme ve svém studiu v Praze a děláme nové hry. V posledních letech si však uvědomujeme čím dál víc, že všechny to, co píšeme, režirujeme a zkoušíme, jsou jenom pomocné struktury, které jsou k tomu, aby měl herec možnost se s divákem dostat někam dál či hloub za slova. Je důležité, aby měl možnost pořádně prožít přítomnost. Tímto směrem tedy nyní vedeme své snažení vědoměji. To je pro mě ta hlavní změna.

Z vašich představení mám pocit, že sleduji zobrazenou hudební skladbu. Slova jsou pro mě noty, repliky herců hudební věty, opakují se motivy i refrény...

Uvědomujeme si to a vlastně se snažíme, aby to takhle vyznělo. Nejsme ovšem žádní hudebníci, kromě těch hudebníků, kteří s námi občas hrají. Myslím, že se naše inscenace často blíží víc hudební skladbě než činohře.

A jaký typ hudebního díla jsme dnes viděli? Symfonii, oratorium?

Rozhodně by to nebyla symfonie ani oratorium. Spíš bych řekl, že se jedná maximálně o nějakou sonátu.

Inscenaci *Dopis poslaný poštou* sis napsal sám?

Většinu her si píšu sám, většinou však na základě nějaké literatury nebo motivu. Motivem k inscenaci, kterou jsme uváděli dnes, byla jedna kniha. Dražba série 49 od Thomase Pynchona. Velmi se mi líbila v tom, že autor zřejmě také tvoří tím způsobem, že neví, co přijde. Děj jej ovládá víc, než on sám ovládá příběh. Tím pádem se vlastně nikam nedostane, ale pro mě je to mnohem dál, než u autora, který příběh uzavře.

Opět se ve vaší hře objevila postava Gorila. Máte vůbec nějakou hru, kde nevystupuje?

Určitě taková hra byla. Třeba „Výhled na řeku Labe“ nebo „Opičí tlapa“. Nevím, zda ještě dlouho budeme používat masku, kterou máme, ale postava toho Gorila je pro mě důležitá. V poslední době jej vnímám jako šéfa, jeho obecné ztělesnění. Ať je v jakékoliv hře, má jeho atributy.

Moc mě baví sledovat herectví protagonistů vašich rolí. Nedá se již mluvit o „macháčkovském hereckém stylu“?

Kupodivu to není žádná věda. Nemáme žádné metody, dokonce ani neděláme herecká cvičení – anebo jen minimálně. Nemluvil bych tedy o stylu nebo koncepci. Máme však takovou zásadu, že neděláme nic zbytečně. Nesmí tam být nic navíc. Jakmile si uvědomíme, že někdo udělal něco navíc, co dejme tomu necítil, prostě to řešíme.

Jaký je dramaturgický plán divadla Kámen?

Celkově budeme dělat hry, které jsou méně důsledně minimalistické. Minimalismus jakoby opouštíme, ovšem ne tak, že bychom se jej úplně vzdali. Chceme jej jenom používat a není to již ta nejdůležitější linie. Jak jsem již říkal, důležitější je pro nás zkoumání přítomnosti. Předpokládám tedy, že budeme otevřenější a budeme používat víc druhů divadla. To, co připravujeme v nejbližší době, je například groteska. Tedy, my tomu říkáme groteska, je to možná něco mezi groteskou a situační komedií, ve které jsou určité paliativní scény, které s groteskou nemají nic společného. Jde tedy o určitou kombinaci stylů. Učíme se dělat situační komedii.

-saj-

Pro mě je to vždycky skládáčka a hra s významy a podpořením významu a vrstvení. Je to vlastně kompozice, i když se na to díváš z výtvarné stránky. S tématem se pracuje tak, aby to na tebe dolehlo, ale ne na základě racionálního myšlení, ale na základě působení. Nesmíš tlačit na to, abys chtěl znát odpověď.

Jana Machalíková

Nepochopila jsem záměr, nevím, co mi chtěli říct, proč mi to chtěli říct. Takže mě to hrozně naštválo. Že jsem musela vylézt do toho kopce, být v tom zadýchaném sálu a musela se dívat na něco, čemu jsem vůbec nerozuměla. Chtěla jsem tomu rozumět, ale nebyl mi na začátku dán ani žádný klíč.

Nikol Škvarová

Pro mě to bylo mimo jiné o tom, jak je dlouhá cesta od myšlenky, přes formulaci, vyslovení až k přijetí a pochopení druhým člověkem. A kolik je na té cestě nástrah, které můžou smysl sdělení znepřesnit, posunout nebo obrátit.

Honza M.

Moje druhé setkání s divadlem Kámen. Když jsem se dodívala, dala jsem si kofolu, vydechla a snad to ze mě... ne, já vůbec nevím, co jsem to viděla, nerozumím tomu, jsem hloupá holka a nikdy tomu nepřijdu na chuť nebo na kloub. Ale je mi to asi jedno. Už na ně asi chodit nebudu. Nemám šanci.

Anna Raushová

Nejtěžší Kámen. Vůbec to nebylo zábavné jako obvykle, takže tento Kámen mě poněkud zklamal. Místy to bylo až moc vážné, místy jsem tomu až i rozuměla.

Eva Zavřelová

Vedro jak sviň. Ale neusnula jsem. Hele, mě Kámen poslední dobou vlastně docela baví.

Julča

Přijdou dny, kdy budete muset trpět

RECENZE

Předem této recenze musím čtenáře upozornit, že už nejsem schopna napsat o divadle Kámen tak, jako bych je viděla poprvé. Několik let jsem se vyrovnávala s jejich poetikou a stylem, doslova jsem se trénovala v tom, abych jim rozuměla, abych dokázala překonat pocit, že mě někdo z jeviště záměrně irituje, a soustředila se na to, co mi chce svým rozčilujícím způsobem říci. Ale tenhle proces jsem prodělala i třeba s režie-mi Petra Lébala blahé paměti.

V rámci jednoty obsahu a formy upřednostňuji obsah, formální experimenty mě nebaví tolik jako nové myšlenky, ale jeden přece ví, že ohýbáním a lámáním formy se k novým obsahům propracováváme. A tak jsem velmi pookřála v tom roce, kdy jsem dospěla k přesvědčení, že Petr Macháček a divadlo Kámen nám svými inscenacemi říkají něco velmi podstatného o naší existenci a že forma jejich inscenací slouží sdělení, nikoli naopak. Kdybychom udělali rekapitulaci motivů, zjistíme, že se často ve hrách Petra Macháčka objevuje téma blíže nespecifikova(n)ého zločinu a trestu, že je tam často přítomna lítost (až metafyzická), že v posledních letech se pravidelně vyskytuje mezi herci cizinec hovořící česky se silným přízvukem anebo (v tomto případě) tlumočenou cizí řečí. Že už jsme viděli masku gorily a úřední osobu, která ve chvíli, kdy má poslouchat, vyrábí kravál. A že mnohdy v inscenaci funguje vysoké umění jiného druhu – živě hraná komorní hudba nebo poezie.

Pokud jde o motivy, všudypřítomná je touha a neschopnost činu, zklamání, přiznání, marné volání, laskavě provedená podlost i umanutá posedlost.

Inscenace Dopis poslaný poštou mě oslovuje tím, jak ukazuje neschopnost cokoliv se sebou udělat, cokoliv změnit („ta

minulá práce mi nevyhovovala a ta současná mi taky nevyhovuje, protože přece práce by měla mít něco...“), hodně a jednu chvíli strašně se v inscenaci křičí, ba řve – a není to nic platné, ničeho se nedocílí, protože ten, koho žena (ale která z těch tří? nebo jsou všechny tři jedna?) zamordovala, se vrátí (tedy říká se to a věříme tomu), a matka s otcem se překvapivě vůbec neznají, ačkoliv oba vědí, že jejich dcera (alespoň od určité doby) vypadala na to, že jednou někoho zamorduje. Ale – a teď už necituji inscenaci – vždyť přece i já a moji přátelé cítíme, že takhle to s tím světem už dál nejde a nevíme, jak by to mělo jít jinak, nelíbí se nám, jak se to vede, ale nevíme, jak by se to mělo vést lépe, tolik sympatických lidí se poctivě snaží a proroci nám říkají hromovým hlasem banality.... Ach jo.

A herci (herečky pak zejména) Divadla Kámen jsou perfektní, nároky na ně kladené se podobají nárokům kladeným na interprety soudobé arteficiální hudby, nedovoluje se jim žádná romantická kantiléna, a když přijde chvíle pro árii, pak se celá kompletně řve. To se musí umět, vyžaduje to techniku a kázeň i hlasový trénink, a ani pro diváky, podobně jako ta současná hudba, to není úplně snadno přístupné.

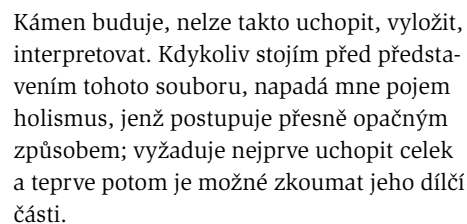
Výtvarné řešení je prudce elegantní, naprosto nepopisné a výstředně umělé, je to samostatná kvalita, charakteristická linka celé skladby.

V inscenaci Dopis poslaný poštou se příběh a jádro věci skládá postupně až do samého konce, kdy (na rozdíl od některých předchozích kousků) se souvislostí alespoň poněkud dobereme. Musíme vydržet pasáže, které – jak kdy a u koho – hrají na naši trpělivost, už bychom to chtěli vědět, a ne zase poslouchat nějaké básničky, když jim navíc ani nerozumíme, protože herci mluví přes sebe. Ať už se, sakra, jedná! Jenomže celý ten vtip je v tom, že se nejedná, že se zase odvede pozornost a řeč k něčemu mimo, třeba k tomu rozkošnému tlumočnickovi. A ještě ke všemu se v řadě přede mnou šílencecky směje jeden mladý divák.

Promiňte, milí čtenáři Zpravodaje, je pozdní hodina, kdy tohle píšu, a recenzentská mysl je rozvrácena dojmem, který zmatek a bezradnost sice nezanechal, ale zobrazil. Nemusí se nám to líbit, zejména nám, kteří jsme na představení ani nešli, ale to je asi tak všechno, co s tím můžeme dělat.

Alena Zemančíková

RECENZE

Ale to ještě není všechno. V tomto případě nestačí jen logicky, racionálně, slovně, pojmy viděné a slyšené pojmenovat, utřídit, srovnat a tím jim porozumět. To celistvé uchopení znamená ještě zakoušet, sdílet ten fikční svět, jež představení předkládá, nechat se jím pohltnout, vstoupit do něho. Zkrátka a dobře: vnímání představení souboru Kámen není jednoduché a divadlo musí počítat s tím, že vždycky bude dost diváků, kteří na jeho poetiku nepřistoupí a odmítnou ji. Na druhé straně jde nesporně o soubor, jenž je v tomto směru ojedinělý a pohybuje se v oblasti, která se vyrovnává s některými výsostně současnými tendencemi v dnešním umění. Jeho Dopis poslaný poštou to potvrdil, ten scénický tvar předvedl mnohé účinné postupy, kterými lze docílit zrod fikčního světa na divadle. Myslím, že v tomto smyslu je divadlo Kámen - ať už k němu máme jakýkoliv vztah a nezapírám, že jeho tvorbu a směřování směřuji se sympatiemi a zájmem - v českém amatérském divadle jedním z nejvýraznějších reprezentantů proměn, jež nejsou ani nahodilé, ani pouhou schválností.

Jan Císar

Asi to nebude přesně to, co se od recenze v tomto zpravodaji očekává, ale nemohu jinak, musím se pokusit pro klid v duši napsat obecně pár řádek o tom, co nám v pátečním den předvedlo pražské autorské divadlo Kámen. Není to jednoduché, protože je to složitý teoretický problém, s nímž se naše divadlo – a už vůbec ne amatérské – téměř nesetkává. Pokusím se to udělat stručně a pokud možno srozumitelně. Od svých počátků ve starém Řecku stojí evropské divadlo na odkazech (referenci) ke skutečnosti, v níž žijeme; ke světu, který teorie možných světů, k níž se teď odvolávám, nazývá světem aktuálním. Umění vždycky tvořilo světy smyšlené, fiktivní. Od jisté doby – a souvisí to s filosofickým myšlením právě o možných světech – existuje teorie fikčních světů, která chápe umění komplex-

ně, totálně jako fikci, jež nečiní ony přímé odkazy, reference, k aktuálnímu světu, ale odkazuje jen a jen k sobě jako fikčnímu konstrukt, tj. uměle stvořené realitě. Divadlu tuto schopnost a možnost přední teoretikové fikčních světů odpírají, neboť soudí, že pracuje s reálnými materiály, jež vřdycky napodobí aktuální svět.

Divadlo Kámen se celou svou tvorbou snaží dokázat, že to možné je. Uspořádává své scénické tvary tak, aby pokud možno nebyly tou přímou referencí o aktuálním světě, aby nedovolovaly klasické vnímání, které přes motivy jako jednotlivé odkazy postihuje konkrétní realitu, aby z nich potom spřádalo motivické linie, které už postihují větší celky skutečnosti a zároveň je tematizují, protože je vidí z jistého hlediska. Scénické tvary, jež Petr Odo Macháček v divadle

kámen

síla

líbilo

horko

sračka

potopa

živůtky

stopandgo

rytmus

neschopnost

vedro

výstřel

zajímavé

vrah

plakát

prolínání

spánek

souznění

uffffffff

detektivka

symbol

barvy

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizacíbleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

Tělo se dostává ke slovu

Co všechno se může dít při svíčke? Můžete mít večeri při svíčke, můžete si číst při svíčke nebo můžete hrát v Tritonu na kytaru při svíčke. Na semináři Pantomima se při svíčke můžete tak akorát zranit. Když jsem do semináře přišel, účastníci mě zahrnuli krvavými historkami o kripilizaci skupiny. Ukázalo se však, že jde o fámu. Zranění nastala všeho všudy dvě – jeden pohmožděný loket a jeden vyvrtnutý kotník při úvodní honičce – za což ovšem nemůže pantomima. Jinak můžeme na některých pažích vidět nalepovací zranění ze stánku na náměstí, a to je tak všechno. Pantomima je bezpečná.

Tak jako tak, účastník semináře P jako Pantomima svoje tělo potřebuje. Toto umění totiž bere člověku dorozumivací prostředek, na který se někdy až úzkostlivě spoléhá – slovo. V běžné komunikaci, která se má tendenci řídit tím, že čím víc slov, tím větší paráda, naše tělo zahálí. Tady se najednou dostává ke slovu.

Lektor Michal Hecht říká, že v pantomimě je nedůležitější smysl pro rytmus, štronzo a gag. Za sebe bych zmínil ještě přesnost. Nedotažené gesto znamená asi tolik, co špatně formulovaná věta. S trochou snahy většinou význam pochopíme nebo domyslíme, estetický zážitek však přichází zkrátka. Reflexe zvenčí tedy byla pro protagonisty důležitá, protože člověk se nevidí a neví, na čem vlastně je. Nejjednodušší a nejprůfítnější způsob při nacvičování etudy asi byl, když se účastníci nahráli na mobil a následně se viděli.

Seminaristé se v průběhu Jiráskova Hro nova zabývali základy klasické pantomimy.

Zkoušeli různé etudy, z nichž dvě byly vybrány pro přesnější zpracování. Ptal jsem se, zda může dělat pantomimu každý, kdo přijde, třeba i bez sebemenších tělesných zkušeností, vulgárně řečeno „poleno.“ Nejde prý o nic fyzicky náročného a i z polena se může stát nějaký typ neverbálního komika. Tématem semináře však nebyla pouze pantomima, ale i akrobacie. Nejednalo se o žádné veletoce, spíše o pozemní hereckou a párovou akrobacii. I tak má samozřejmě akrobacie oproti pantomimě své nebezpečné okamžiky. Bezpečnost účastníků je ale na prvním místě – ze všeho nejdříve se seminaristé učili techniku pádů, potom záchranu a teprve pak přistoupili k samotné věci. V praxi tak prý měla dopoledne dvě části, první, ranní, byla ta pantomimická, zatímco ta druhá, při které se všichni splavili, byla akrobatická.

Postupně vykrystalizovaly tři skupiny. Dvě z nich se zabývaly pantomimou, zatímco ta třetí se zhlédla v akrobacii. Nedá se ale asi říci, že by skupinka akrobatů byla nějakým výběrem pohybově nadanějších jedinců. Většina z nich prý ani nemá žádnou pohybovou průpravu. Jen jedno děvče přiznalo, že dělá gymnastiku, a dodalo, že ji v poslední době zaujal nový cirkus. Jak sama říká, tento seminář její zájem naplňuje, jen by bylo třeba více hodin k tomu, aby se něco pořádného stihlo. A pak je tu Jirka – jeden ze seminaristů, který ale není na tomto semináři poprvé a stal se z něj tedy jakýsi kouč akrobatické skupiny. Dohlíží na ni, když se zrovna hlavní kouč věnuje jiným skupinám a motivuje obligátním: „Pojď, pojď, pojď!“ nebo „To dáš, to dáš!“ Slyšel jsem vyprávět i o jisté Valentíně, což byla baletka, která než předčasně odjela, stihla spoluseminaristy rovněž obohatit o své zkušenosti.

Poslední hodina letošní pantomimy byla věnována přípravě na výstup ze semináře. Možná, že právě sedíte v Jiráskově divadle a čekáte na začátek předváděčky, nebudu se tedy nijak výrazně zmiňovat o tom, co uvidíte. Snad jen, že každá ze tří skupin má svůj vlastní výstup, přičemž jeden bude zaměřen na akrobacii, zatímco druhé dva budou ony vybrané pantomimické etudy. Přejí tedy hezký pohled na stylizovanou řeč těla a předávám vzkaz ze včerejšího dopoledne, že se o seminaristy nemusíte bát.

-jam-

Hledání zlaté střední cesty mezi inscenováním srdcem a rozumem

Hned po ránu mi udělal radost nápis na chodníku, který přál všem kolemjdoucím hezký den, a sluníčko křídou nakreslené se vesele usmívalo. I paní v pekárně U Kubíčka rozdávala úsměvy na všechny strany a já si tak odnesl nejen kávu (neboť bez ní to osmý den skutečně nejde), ale i energii, kterou jsem chystal vynaložit na sledování semináře HASIT – Herec a situace.

Když jsem se před pěti lety poprvé zapisoval na seminář, zvolil jsem prozíravě Divadelní abecedu, kterou tehdy vedl Luděk Horký. Byla to pro něj tehdy stejná premiéra (z pohledu lektora), jako pro mě (z pohledu seminarity). Sešli jsme se takto po dlouhé době až symbolicky v poslední úplné seminární hodině. A ledacos se změnilo. Abeceda již není. Luděk je, a dokonce mu přibyl kamarád. Kolegou mu po celý Hronov byl herec Jiří Panzner.

Dorazil jsem s drobným zpožděním do třídy ve druhém patře ZŠ Palackého, v níž už probíhal ruch, všehočůť pohybů a roztodivných obrazů. Tabule hlásá „Na počátku jest situace. Otakar Zich.“ Lidé chodí po třídě, zaplňují prostor a Luděk mezitím počítá do deseti. Během časového limitu mají ostatní za úkol vytvořit živý obraz. Objeví se přede mnou náhle divoký kůň. Nebo lední medvěd. Nebo pražec... Nevím. „Fotograf chodí po světě a vyfotografoval – pohřeb!“ zvolá Luděk a s Jiřím společně sledují, jak se ostatní rovnají do různých pozic. Masový hrob, flegmatický příbuzný, ale i mrtvé dítě. To všechno se objevilo.

Velmi zajímavé bylo ovšem téma „první rande“. Každá skupinka pojala první rande přesně tak, jak Luděk chtěl – tedy neobyčejně. Žádost o ruku, přítomný fotograf, či nenávisť nejsou právě obvyklými faktory prvních schůzek. Jak řekl Luděk, celé toto cvičení pracovalo s onou první polovinou názvu semináře, tedy HEREC A... A pak tam byly ty tři tečky. Bylo na čase pustit se do situací.

Na počátku byl výjev, živý obraz. Pak k němu další dvě skupinky přidávaly výjev předcházející a výjev nadcházející. Pak každý ze zúčastněných pronesl jednu větu o své postavě. Co znázorňuje, co prožívá, nebo co dělá. Byť dramatická situace získávala pomalu jasnější obrysy, celá tahle cvičení byla jen rozehrátím pro pracovní „výtvory“ ke kterým směřovali Jiří a Luděk své svěření již od začátku.

„Než jsme se dostali k textu, hráli jsme si se situací prostřednictvím her, cvičení a etud. Hráli jsme si na fotografa a ve chvíli, kdy někdo vytvořil nějakou zajímavou fotografii, tak jsme k tomu vytvářeli fotopříběh. Podobně jsme pracovali i s dramatickými

situacemi v inspirativním prostředí. Například jsme hledali různá místa tady v Hronově, která přímo vybízí k tomu, aby se v nich dělala nějaká dramatická situace. Tam jsme potom vytvářeli 3D fotografie oné situace, přidělávali k ní příběhy, psali scénáře. Tak jsme vytvářeli etudy se zafixovaným dějem, se zafixovaným textem a postupně jsme tam měnili komponenty. Postupně jsme se dostali k tomu, že jsme začali pracovat s prvním textem. Je to čtvrté dějství Gogolovy hry Revizor. Jde o dějství, ve kterém se situace výrazně proměňuje, je snadno čitelná. Je tam také celá řada zajímavých výstupů (jedná se o známou úplatkovou scénu, kdy celá městská honorace uplácí Chlestakova – pozn. red.). No a lidi od nás ze semináře dostali za úkol tohle čtvrté dějství rozdělit do výstupů, které jsou snadno identifikovatelné, protože vždy, když jedna postava přichází, nebo odchází, začíná výstup. Poté si měli jeden výstup vybrat. Takový, který je situačně zajímavý. Ten měli poté rozdělit do dramatických situací. Těch tam může každý režisér najít jiný počet, protože to už je věc interpretace. Pak si už určitým způsobem ony situace připravili a my s Jirkou jsme je obcházeli. Když jsme se pak shodli na nějakém řešení, dostali za úkol si text zpracovat jako čtenou zkoušku – jednoduchou rozhlasovou hru. Z toho mělo být patrné, nakolik tam dochází k proměně situace. Teď jsme o krok dál. Teď mají tyhle dramatické situace převést na jeviště, aby se jimi již nalezené dramatické situace ještě umocnili v dramatickém výrazu. V herecko-režijní složce.“

Jednotlivé výstupy byly velice zajímavé. Herci vědomě pracovali s výstavbou dramatických situací, s pauzou. Děj šel odněkud někam. Vztahy mezi postavami byly proměnlivé. Herci se dobře pohybovali. Zajímavé také bylo, jak původní režijní záměr ovlivňuje samotný výsledný tvar. Díky tomu se střídalo groteskní herectví s divadlem založeným na silném a nosném znaku. Právě s tím přišla skupinka kolem Víti Zborníka, který si jako leitmotiv zvolil karty. Ty zastoupily jednak hmotné rekvizity, a pak působily i jako skvělý náznak jakési partie mezi Chlestakovem a protivníkem, z něhož chce Chlestakov vyždímat co nejvíc peněz. Na všem však Luděk s Jirkou dokázali najít nějakou tu vadu na kráse. „S kartami se zacházelo tak silně, že překryly samotný základ,“ říká Jirka a vybízí k hledání zlaté střední cesty mezi inscenováním srdcem a rozumem.

Režisér se nesmí nechat převládcovat způsobem sdělení, protože jde vždy především o sdělení a nikoli o způsob. Hercům se párkrát podařilo vytvořit takovou situaci, která obsahovala naprosto zřejmou motivaci. Například když si Chlestakov namlouvá hejtmánovu dceru, ona říká usedajíc: Asi bych už měla jít. „Divák si umí s mnoha věcmi pomoci sám. Ale musí mít důvod, proč chtít,“ říká ještě na závěr Luděk a tak, jak jsem se chystal energii vynaložit, zajímavě divadelní tvary a práce s hercem mi ji naopak vracely.

-vím-

16.30 a 19.30 hodin JD 130'
ŠÁMU Štítina / režie: Ing. Ondřej Benda
Anthony Neilson: LHÁŘI

19.00 hodin SJČ 25'
Odřený lokty Olomouc / režie: Vít Zborník
**Jeanne de Baumont, Vít Zborník:
A KRÁSKA, ZVÍŘE...**

20.45 hodin SJČ 70'
Teď, nádech a leť
režie: David Zelenka a soubor
**David Zelinka a soubor: KÁBUL, BAG-
DÁD, AR RAQUAH, MAARRAN**

14.00 a 19.45 hodin SOK 35'
Vdova po kapitánovi dunajské paroplavební
společnosti Praha / režie: Šimon Stiburek
René Urbánek: NÁŘEK MRAVENCE

14.00 hodin PAJ
JIRÁSKŮV HRONOV DĚTEM
- soutěže a dovednosti pro nejmenší
Na závěr pěnové překvapení (náhradní
oblečení s sebou).

16.00 hodin PAJ
**PŘÍPRAVNÝ DECHOVÝ ORCHESTR,
ŽEŠTOVÁ HARMONIE A SPOJENÝ DECHO-
VÝ ORCHESTR MLADÝCH ZUŠ Hronov**
a Červený Kostelec pod vedením pana
Miloše Meiera

18.00 hodin PAJ
ŠEUCOUSKÁ MUZIKA
- dech. orchestr ze Skutče

22.00 hodin náměstí Čs.armády
Slavnostní zakončení 85. Jiráskova Hronova

Legenda:

JD = Jiráskovo divadlo
SJČ = Sál Josefa Čapka
SOK = sál sokolovny
PAJ = Park Aloise Jiráska
Změna programu vyhrazena!

Zpravodaj 85. Jiráskova Hronova 2015

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Jana Soprová (jas), Petra Jirásková
(jip), Jan Švácha (saj), Vít Malota
(vím), Jan Mrázek (jam), Ivo Mičkal (foto),
Aleš Hejral (komiks), Michal Drtina (zlom),
David Slížek - šéfredaktor (das)

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: jhzpravodaj@gmail.com

Tisk: KIS Hronov **Cena:** 10,- Kč

Neprošlo jazykovou úpravou!

Voříšková Andělský hádkanka vzkaz

Na obrázku je známá postava Jiráskova
Hronova. Kdo to je?

Odměna: jedno představení Grónské
písničky zdarma

Nápověda: Jan Mrázek nebo Luděk Horký

Pro Jakuba Parobka: Můj milý Kubíku,
vidím tu blížící se zdravotní komplikace,
Jupiter v háji a Saturn v Tritonu nevěstí nic
dobrého pro tvé nožky. Dej na sebe proto
pozor, hlavně na semináři.

Tvůj anděl.

P.S.: Měl jsem ti to napsat už v neděli, ale
jsem zkrátka mrcha, no... Promiň.

Pokojíček a Grónská písnička naposledy

Poslední šance vidět na JH subtilní výsta-
vu a představení Hanky Voříškové v restau-
raci Radnice! Přijít můžete v těchto časech:

Sobota 8.8.: 9:00 - 10:00, 13:30 - 14:00,
23:00 - 24:00

Na památku Majky Kotisové, která odešla letos na jaře

Drahá Lindo, drahá Sandro.

Před dávnými, dávnými lety, snad před patnácti, jsem vás měla
v semináři, byly jste ještě spíš dívenky než dívky. Vaše máma mi
připadala jako jiskra. Její nepřehlédnutelná červená hlava plápolala
Hronovem, hned tady a hned zase jinde. Sršela z ní energie, kuráž
a cosi jako vášeň pro věc, tedy pro věc divadla.

Sandro, Lindo, už je pozdě vyslovovat soustrast, tak to zkusím
pojmout odjinud. K mým nejoblíbenějším životním sloganům patří
tibetské úsloví „Nikdy nevíš, kam zaletí jiskra z tvého ohniště.“ Co to

chce říct, či co to říká aspoň mně: Nikdy nevíš, co všechno způsobí důsledky tvých činů,
tvých slov, celé tvé existence. Jiskry z našich ohnišť nerespektují čas ani prostor, přeskakují
světadily i celá tisíciletí. Příčiny se mění v důsledky, z důsledků rostou nové příčiny a ten
proces nikdy neskončí. Nevěřím v žádnou osobní nesmrtnost, ale v tuto „absolutní moc
jiskry“ ano. Všechno dobré, co vaše máma Majka způsobila - a že toho bylo mnoho, napří-
klad jste to vy dvě - se bude neustále měnit, ale její vliv tu bude navěky.

Jak se říká už řadu století: Majce Kotisové odpočinutí lehké a vám dvěma co nejlepší
cestu dál.

Vaše Daniela Fischerová

Věba

W HASPL

SAARGUMMI

Založeno 1872

PRIMATOR

PIVOVAR NÁCHOD

KONICA MINOLTA

DLNK

SYSTEMS

Sr Sico Rubena